

Izhaja drugo soboto
vsakega mesca
Uredništvo in upravn.:
Dunaj XVI/2,
Neulerchenfelderstrasse 21.
Inserati se sprejemajo
in poceni zaračunajo.
Rokopisi se ne vračajo.

GLASNIK

Naročnina:
Za Avstrijo celo leto K 1.50
Za inozemstvo „ „ K 2.—
Posamezne številke h 10.
Odprte reklamacije so
poštne proste.
Poštno-hran konto: 88.153.

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Št. 7.

Ljubljana, dne 8. julija 1911.

IV. leto.

Napad na delavske pravice.

Delavsko starostno zavarovanje je v veliki nevarnosti! V svojem industrijskem svetu so se namreč spravili fabrikanti na delavsko starostno zavarovanje. Radi bi imeli delavski izkoriščevalci, da ne postane socialno zavarovanje nikdar postava, a ker se delavstva boje, zato so pa napravili zazdaj zgolj šele take sklepe, ki bi še bolj poslabšali določila namerovane postave o delavskem zavarovanju.

Po vladnem predlogu o starostnem zavarovanju naj bi imel delavec pravico do pokojnine šele, ko bo star 65 let. V svoji veliki ljubezni do delavstva so pa sklenili fabrikanti v svojem industrijskem svetu, naj bi imel delavec pravico do pokojnine šele, **ko bo star 70 let**. Vprašamo: koliko delavcev doseže to starost? Ali ne vržejo tvorničarji izžetega delavca že prej iz tvornice?

A to še ni vse! »Veliki delavski prijatelji«, tvorničarji, hočejo tudi znižati že itak dovolj nizko odmerjeno starostno in onemoglostno podporo, ki jo namerava Beckov načrt o socialnem zavarovanju. Po tem načrtu naj bi prispevala država vsaki renti letno 90 kron. Tvorničarji pa hočejo znižati državne prispevke na 60 K in tako odžrreti delavcu vsako leto celih 30 kron! Če se to uveljavi, bi prav res ne pomenjalo starostno zavarovanje nič. Poleg tega so pa sklenili še več delavstvu zelo škodljivih sklepov.

Nikdar bi ne bil zrastel tvorničarjem njih greben tako, kot jim je zdaj, ko bi ne bili »delavskim koristim vedno tako zvesti (?) in prijazni (?) socialni demokrati« dobili nekaj državnozbornih mandatov na Dunaju s pomočjo velikih kapitalistov in delavskih krvososov! Zato je nastopil veliki kapital mesto dosedanje hinavščine, s katero je nastopal do sedaj proti delavskemu starostnemu zavarovanju, zdaj z najnesramnejšo predrznostjo! Nikdar bi si ne bili upali ti ljudje tako na-

stopiti, če bi ne bili šli ob zadnjih državnozbornih volitvah socialni demokratje skupaj z največjimi bogataši in oderuhi, ki jih imajo zdaj zato popolnoma v svojih krempljih.

Hinavščino in goljufijo naše liberalne stranke nasproti delavskemu zavarovanju pa mi še dobro poznamo iz tiste nesramne gonje, ki jo je ta stranka nedavno uprizorila proti starostnemu zavarovanju na Slovenskem.

Ob tej priliki se pa spminjamo s hvalenostjo dela naših poslancev Vseslovenske Ljudske Stranke (dr. Krek! Gostinčar! V socialnem odseku!) in smo prepričani, da bodo poslanci naše stranke storili vse, da se naša neodložljiva zadeva čimprej reši. Slovensko krščanskosocialno delavstvo ne bo prej mirovalo, dokler ne izvojuje svoje pravice za mirno, preskrbljeno starost in zasluženost onemoglost.

Socialna demokracija ne bo mogla in tudi ne bo prav nič storila, da se pospeši rešitev tega za delavstvo najvažnejšega vprašanja, ker je tudi dozdej zadevo s prevelikim dolgovoznim gofljanjem svojih »zastopnikov« le zavlačevala v državnem zboru menda svojim fabrikantovskim volivnim zaveznikom na ljubo, s pomočjo največjih delavskih krvososov je tudi nastopala ob zadnjih državnozbornih volitvah. In ti ljudje naj bi nastopali odločno in neustrašeno proti tistim, ki so jih preskrbeli s poslaniškimi dijetami?

Takoj, ko so nastopili največji delavski izkoriščevalci, morali bi socialnodemokratski voditelji pričeti najodločnejši boj proti delavskim izkoriščevalcem. Mi smo mislili, zdaj, zdaj bodo korakali rdeči delavci po dunajskih in po ulicah drugih mest, da bodo od strahu koprnili fabrikanti. A rdeči niso čisto nič storili. Samo pisali so po svojih časopisih silno žalostne članke in prosili, milo prosili fabrikante, da naj dajo mir in pa, da go-tovo ne mislijo tako hudo, kot so to skle-

nili v tistem industrijskem svetu, ki ga le prerada poslušaja vsaka vlada, ker jih ne guje in ker spoštuje njih denarne bisage.

Fabrikanti se pa niso nič zmenili za milo brenkanje po socialno-demokratskih listih, marveč šli so k novemu ministrskemu predsedniku Gaütschu in mu predložili svoje sklepe. Zdaj se bahajo kapitalisti, kako da je bil Gaütsch prijazen ž njimi.

Še Gaütscheva velika prijaznost z industriji ni zdramila dozdej, ko to pišemo, socialnih demokratov. Načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze je pazno sledilo sklepom industrijskega sveta in nič se ne sramujemo povedati, da smo tudi čakali, če prične socialna demokracija z velikim odporom, ki bi se mu bili gotovo tudi mi pridružili, kakor smo se pridružili svoj čas veliki akciji za splošno in enako volivno pravico, da je bila manifestacija veličastnejša.

A ko smo videli, da se socialna demokracija boji tistih milijonarjev in delavskih krvososov, s katerih pomočjo in po katerih milosti je pridobila na Dunaju nekaj državnih poslancev, smo sklenili, da pozovemo vsa slovenska krščansko-socialna delavska društva, naj protestirajo proti napadu velikih bogatašev, združenih v industrijskem svetu, na delavsko starostno zavarovanje. Jugoslovanska Strokovna Zveza in naše uredništvo je zadelo pravo. To nam dokazujejo vsa dozdej došla poročila. Ves teden je bil v znaku protesta slovenskega krščansko-socialnega delavstva proti napadu kapitalistov na pravice delavstva. Hvalo smo ob tej priliki dolžni uredništvu »Slovenca«, ki je otvorilo nov oddelek »Jugoslovanska Strokovna Zveza«, v katerem se objavljajo poročila, ki tičejo protesta slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Odločno je protestiralo za svoje pravice slovensko krščansko delavstvo, medtem ko socialni demokrati niso prav nič storili, da nastopijo za delavstvo!

Zborovanje tobačnega delavstva.

V torek, dne 11. julija, je zborovalo v »Ljudskem domu« ljubljansko tobačno delavstvo. Zborovanje je vodil tov. Čatar, ki pozdravi in podeli besedo naprošenemu govorniku dr. Kreku.

Dr. Krek

izvaja med drugim: Časi, v katerih živimo, so silno resni. Ošabno dvigajo socialni demokrati svoje glave, dasi nimajo za to nobenega povoda, ker je bila socialna demokracija oslobljena v zadnjem državnozbornem volivnem boju. V Ljubljani

sami je imela socialna demokracija pred desetimi leti 600 do 700 volivcev, in danes jih tudi nima nič več. Nasproti nam nima pri nas socialna demokracija nobene moči. Mi smo pričeli v Ljubljani resno izobraževalno delo prej kakor socialni demokrati. Imeli smo poučne sestanke. Socialne kurze. Ustanovili smo konsumno društvo. Kdaj so šele pricapljali za nami socialni demokrati! Ustanovili smo delavsko stavbeno društvo, delo, o katerem se socialnim demokratom niti ne sanja. Zavzeli smo se z vsemi silami za strokovno delavsko združevanje. Socialni demokrati bodo kričali, kako da je bil »klerikalizem« v tem volivnem boju tepen. To bo pot, ki jo bodo hodili socialni demokratje. Njih delo je, da kadar delavstvo dobe na svojo stran, prično delati na odstop iz Cerkve, kakor so to storili na severnem Češkem.

Kakšna je bila socialno-demokratska zmaga?

Prej so imeli socialni demokrati v državnem zboru 87 poslancev, zdaj jih imajo zgolj 82. Tisti, ki je izgubil, nima nikake pravice, da se baha. Na Dunaju so res socialni demokrati nekaj dobili, a za to nimajo nikakega povoda, da se bahajo, ker, kar so dobili, so dobili s pomočjo tistih, proti katerim so se vedno borili. Zakaj so šli kapitalisti s socialnimi demokrati? Zato, ker se jih ne boje in ker se ne bodo socialni demokrati upali nastopiti proti oderuhom, v strahu, v prihodnje bi nas več ne volili.

Krščanske stranke po volitvah.

Za krščanske stranke se volitve splošno v Avstriji niso poslabšale. Naraslo je povsod število krščanskih volivcev. To vse stranke dobro znajo in se zdaj skrbno ogibajo napadov na vero in Cerkev.

Kapitalisti

so delali na to, da oslabe krščansko-socialno stranko na Dunaju, ker je delala ljudstvu in tudi delavstvu prijazno politiko. Zato so šli v boj skupno s socialnimi demokrati. Takoj, ko so socialni demokrati dobili nekaj dunajskih mandatov, so pa šli kapitalisti h Gaütschu in zahtevali, da naj se poslabšajo za delavstvo važne zadeve, kakor starostno zavarovanje, združevalno pravo itd.

Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza.

Govornik nato priporoča, da naj ostane delavstvo zvesto Zvezi, ker ravno na njo bodo navalili socialni demokrati v tvornici z vso silo. Mi ne smemo zapustiti te zveze. Krščansko-socialna stranka je še

večno močna. Saj hodijo vsi za njimi! Nemški nacionalci, liberalci, ki so jim pomagali socialni demokrati na konja, se zdaj nič ne zmenijo za socialne demokrate, marveč njih listi jih zaničujejo. Saj so dobili krščanski socialci na Dunaju 140 tisoč glasov. Vlada na socialne demokrate ne bo prav nič gledala in to tem manj, ker je socialna demokracija razbita.

Razbita socialna demokracija.

Kar sem že napovedoval pred leti (Res je!) na Vaših shodih, to se je zgodilo. Na Dunaju bomo imeli tri socialno-demokratske klube. Kam se bo naslonila naša socialna demokracija? Ali bo ostala s svojimi strokovnimi podružnicami pri nemški socialni demokraciji na Dunaju, ali se bo priklopila češkimi centralam v Pragi? Češki socialni demokrati so se, kakor je znano, tudi s svojimi strokovnimi društvi ločili od nemških dunajskih socialno-demokratskih strokovnih central. Mirno čakamo, kako se bodo razvile stvari. Zdaj se kregajo nemški in češki socialni demokrati med seboj, da je joj. Eden drugemu očitajo izdajalstvo. Kadar bodo socialni demokrati kaj bahali, naj se jim pove, da je šla socialna demokracija že vsaksebi in to se bo še bolj razvilo. (Tem mislim pristavimo mi še nekaj misli, ki jih je obrazvil dr. Krek ob neki drugi priliki, da bo slika še popolnejša. Socialno demokracijo, bojim se, čaka popolen razpad. Preveč je obetala in zdaj v državnem zboru ne bo ničesar dosegla. Bojim se, da se poloti obup razočaranega delavstva in da postane popolnoma topo za vsako organizacijo. Iz te toposti se razvijejo lahko strašne stvari, popolna anarhija. — Tako dr. Krek. Ti pojavi se že kažejo na Francoskem, kjer je že delavstvo popolnoma obupano. Mi se bojimo, da se to pojavi tudi pri nas. Pred volitvami so socialni demokratje strašno zabavljali o draginji, a zdaj po volitvah, ko znajo, da ne bodo ničesar dosegli, pa zabavljajo proti Cerkvi in duhovnikom. A po »protifarški« gonji se delavsko stanje ne bo izboljšalo. — Opazka poročevalca.)

Protí socialnim demokratom

napovedujejo, da nastopijo njih zavezniki liberalci. Prva reč, ki jo hočejo doseči, je postava proti štrajkom, kar je krivica.

Razredni boji.

Socialni demokrati bodo trdili, tudi Kristan bo tako govoril, da je padla krščansko-socialna stranka na Dunaju zato, ker je hotela združiti vse stanove, in proglašal razredni boj. Na svetu pa ni mogoče drugače, kakor da živi stan poleg stanu. Priznam, da je to težko. A drugače

ne gre, kakor da se ljudje zgihujejo. Miru sledi vojska, vojski pogajanja in pogajanjem zopet mir. Vsi naj imajo prostor na svetu, samo oderuh ne! Vsem stanovom se mora pomagati, da se jim bo boljše godilo.

Glede na stare penzioniste

je tudi govoril poslanec dr. Krek. Stvar je sledeča. Letos ob preisku že vpokojenih delavk, med njimi tudi takih, ki so že več let vpokojene, je dr. Pregel silil malone vse vpokojene delavke nazaj na delo in je napravil več delavk sposobnih za delo. Državnega zbora ni bilo. Zato je pritiskala glavna direkcija na to, da se zniža število stalnih penzionistinj. Dr. Pregel je nastopil, kakor smo čuli, zelo strogo. Več prizadetih delavk je nam poročalo, da je dr. Pregel kar brez vsake preiskave delavkam ukazoval, da bodo morale na delo. Dr. Krek je glede na to izjavil: Boljše je, da jih sto neupravičeno uživa pokojnino, kakor da se godi krivica samo eni delavki. Boljše, da jih je še več vpokojenih, kakor jih je, kakor da se sili že vpokojena delavka zopet na delo. Poznejše preiskavanje je umazano. Sklenilo se je glede na stare penzionistovke vložiti primerno spomenico. Odločne korake napravi tozadevno tudi Jugoslovanska Strokovna Zveza, ki ima tudi lepo število članov in članic vpokojenih tobačnih delavcev in delavk. Ob tej priliki ne moremo kaj, da bi tudi vpokojeno delavstvo opozarjali na to, da stori najbolje, če tudi v pokoju ostane pri strokovni organizaciji in da je naročeno na »Našo Moč«, ki naj se še bolj, kot je že, razširi po tvornici, in glavno: pridno dopisujte vanjo!

Po dr. Krekovem govoru se je sprejela na predlog Marije Blejec resolucija, ki obsoja napad industrijskega sveta na delavsko starostno zavarovanje.

Krščanska strokovna društva 1910.

Osrednja komisija avstrijskih strokovnih društev objavlja poročilo o stanju in moči krščanskih strokovnih društev l. 1910. Ker je učinkovala gospodarska depresija lani na veliko industrij, ni bilo mogoče, da bi bile strokovne organizacije znatno napredovale. Soc. demokratska strokovna društva so izgubila minulo leto okroglo 15.000 članov, krščanska strokovna društva pa niso imela nikakih izgub, marveč so še pridobila.

Centralna komisija, ki je štela koncem leta 1909 šele 30.072 članov, obsega

zdaj 30 organizacij s 35.433 člani in 11.120 članicami, skupno torej 46.553 članov. Pri centralni komisiji nista dve češki strokovni zvezi s 27.230 in slovenska strokovna društva s 6136 člani in pa nekaj nemških organizacij s 3423 člani. Poleg nekaterih manjših nemških strokovnih organizacij, niso v statistiki izkazani organizirani hišniki, ki štejejo nad 7000 članov. Koncem lanskega leta je bilo organiziranih v krščanskih strokovnih društvih 82.342 članov, 5413 več kot lani. Ti člani se tako-le razdele:

Stroke	Centralni komisiji priključene organizacije	izven centralne komisije			Skupaj
		slovenske organizacije	češke organizacije	nemške organizacije	
1 Peki	2112	—	—	—	2112
2 Stavbni in kamnodelavci	893	—	750	—	1643
3 Rudn., solinski in plavžni delavci	3374	41	590	—	4005
4 Okrajni cestarji	1810	—	—	—	1810
5 Železničarji	8026	—	—	—	8026
6 Mesarji	190	—	—	—	190
7 Prekajalci mesa	984	—	—	—	984
8 Gostilničarski pomočniki	750	—	—	1049	1799
9 Trgovsko pomočno in prometno osebje	589	—	—	99	688
10 Hišni uslužbenci	—	340	1170	—	1510
11 Lesni delavci	2298	275	1200	—	3773
12 Bolniški strežniki	107	—	—	—	107
13 Poljedel. delavci	98	—	2230	—	2328
14 Usnjarski delavci	318	—	2	—	318
15 Izvoščeki	778	—	—	—	778
16 Kovinarji	2066	128	820	—	3014
17 Papirni in kemični delavci	204	845	—	—	1049
18 Krojači	470	—	11560	—	2030
19 Mestni uslužbenci	353	—	—	1143	1496
20 Veziljarji	—	—	—	1040	1040
21 Cestni delavci	1342	—	—	—	1324
22 Tobačni delavci	6662	1684	340	—	8686
23 Telefonski delavci	451	—	—	—	451
24 Tekstilni delavci	10027	194	3050	—	13271
25 Ostale stroke, ki niso naznanile podrobno stanju svojih članov	2669	2629	14520	92	19910
	46553	6136	26230	3433	82342

Centralni komisiji pripadajoče organizacije, so imele lani 1890 (4.65%) več članov kot predlanskim. Prirastek je tembolj razveseljiv, če se vpoštevata, da so morali osobito kovinarji in cestni delavci, a tudi druge organizacije, premagati velike ovire. Osobito kovinarsko zvezo so strastno napadali člani novoustanovljenega stro-

¹ Krojači in čevljarji.
² Glej: krojači.

kovnega društva dunajskih mestnih delavcev, ki jo je srečno zavozilo pod soc. demokratsko zastavo, ko se je v strupeni agitaciji še posrečilo, kovinarski zvezi odtrgati delavce po delavnicah dunajske populične železnice. Organizacija cestnih delavcev je kljub posebnim razmeram hitro napredovala, dasi reakcija ni izostala, ker se niso mogli dovolj hitro delavci vsoleti. Po višati pa tudi niso mogle števila svojih članov druge organizacije, ker so se morale boriti z nepremagljivimi ovirami. Če se vse to vpoštevata, se mora pripoznati, da je napredovalo število članov, dasi močno, le ugodno.

Člane so pridobili: tobačno delavstvo 521, lesno delavstvo 478, rudarski in solniški delavci 497, železničarji 353, poljska zveza 286. Izgubili so kovinarji 511, cestni delavci 285, tekstilni delavci 167, krojači 47 in prekajalci 39.

Centralni komisiji priključene organizacije so štejele na Dunaju 10.525, v Šleziji 5609, na Zgorenjem Avstrijskem 5514, na Nižjem Avstrijskem brez Dunaja 4708, na Češkem 3624, na Moravskem 3089, na Kranjskem 1484, na Predarlškem 1104, na Štajerskem 939, na Solnograškem 938, v Dalmaciji, Istri in na Primorskem 511, na Koroškem 245, po drugih deželah pa 263 članov.

Organizacije priključene osrednji komisiji so imele l. 1910 sledeče dohodke:

Pristopnina	K 7.391.40
Prispevki	471.315.45
Drugi dohodki	58.038.87
Skupaj	K 536.745.72

Stroški so pa znašali:

Podpore:

Podpore stavkujočim	K 33.596.88
Podpore brezposelnim	37.065.71
Popotne podpore	2.148.75
Pravno varstvo	12.981.56
Bolniške podpore	100.916.40
Druge podpore	46.750.07
Skupaj	K 233.459.37

Drugi izdatki:

Zvezina glasila, knjižnica itd.	K 68.557.50
Deleži krajnih skupin	41.700.84
Prispevki osrednji komisiji	4.288.47
Agitacija	34.395.52
Osebna uprava	48.152.67
Stvarna uprava	53.216.71
Skupaj	K 250.311.71

Koncem leta 1910 je znašalo premoženje glavnih blagajn 209.884 K 85 v, premoženje krajnih skupin 34.291 K 71 v, vrednost inventarja 17.231 K 76 v, skupno premoženje 261.408 K 32 v.

Centralni komisiji priključene organizacije so imele leta 1910 več 61.997 K 35 v dohodkov kot leta 1909, ko so znašali 474.748 K 37 v. Dohodki so zato poskočili za 13.12%, medtem ko se je povišalo šte-

Blagajniške razmere organizacij priklapljenih centralnih organizacij.

Organizacije	Število članov koncem 1. 1910	Dohodi in saldo 1. 1909	Izdatki										Skupni izdatki	Saldo 31. de- cembra 1910	Skupno premoženje
			Podpore stavku- jočin	Brezpo- sodne in podpore	Pravno varstvo	Bolniške podpore	Mrtvaške in izredne podpore	Časopisje, knjižnice, kolektar	Delovi krupnih skupin pri- centrali	Agitacija	Osebná uprava	Stvarna uprava inventar			
1 Peki	2212	34967 05	157 60	9453 —	1054 20	2966 —	817 —	1508 08	2191 95	1179 56	4480 —	3386 16	27193 55	7773 50	9268 50
2 Stavbni in kamni delavci	893	12233 54	37 52	279 24	—	—	—	135 —	1394 06	903 32	1605 —	1701 24	6834 61	5398 93	6198 93
3 Rudarski in solinski delavci	894	5947 49	—	33 —	110 96	1064 23	160 —	—	972 01	1218 66	417 —	963 43	4939 29	1008 20	1537 49
4 Okrajni cestarji	1810	15294 79	—	—	64 70	2202 05	5030 —	—	31 50	1194 64	110 —	611 92	9285 86	6008 93	6008 93
5 Železničarji	8026	118586 71	—	—	5858 46	—	33900 —	—	21149 66	10125 29	5600 —	5501 53	90736 22	27850 49	30355 69
6 Mesarji	190	704 94	—	—	—	—	—	—	63 —	—	—	198 68	261 68	443 26	543 26
7 Prekajalci	948	40376 91	—	715 —	251 70	—	—	—	473 04	466 38	—	165 22	2152 58	38224 33	38224 33
8 Gostilnično pomožno osebje	1799	51006 82	—	74 80	2490 62	11156 56	1255 —	—	8109 52	2043 72	3550 —	5486 44	34166 66	16840 16	16840 16
9 Trgovski pomočni in prometni delavci	589	6239 59	—	625 80	20 —	—	40 —	—	973 —	487 70	321 50	1302 36	3971 77	2267 82	3349 19
10 Lesni delavci	1758	30420 33	3158 60	2578 60	50 —	1660 —	155 —	—	3493 36	2927 33	1980 —	3035 91	21322 18	9098 12	14389 67
11 Bolniški strežaji	107	338 50	—	—	—	—	—	—	43 06	—	—	—	—	295 44	295 44
12 Strojari	318	7876 38	4639 14	352 03	—	156 55	213 —	—	562 93	378 15	378 74	714 35	7600 89	275 49	578 94
13 Izvoščeki	778	19692 40	—	1955 95	1162 —	1565 60	—	—	2904 26	293 42	102 —	3346 51	17661 40	2031 —	2731 —
14 Kovinarji	1666	30612 47	221 76	2134 58	661 27	1378 73	528 40	—	2169 27	2747 83	3404 38	3455 90	21432 10	9198 37	13827 37
15 Papirno in kemično delavstvo	204	1793 53	24 —	22 —	8 70	73 64	—	—	41 51	146 17	260 99	450 94	1027 95	765 58	1099 13
16 Poljska zveza	6280	60114 38	2989 67	86 20	475 58	17159 46	316 61	—	5605 10	3891 06	2333 71	3396 05	37553 44	22560 94	22805 94
17 Krojači	1324	5468 43	510 70	634 36	50 —	187 76	35 —	—	542 —	394 94	147 49	418 25	3662 50	1805 93	2458 68
18 Cestni delavci	6062	12795 80	—	—	—	4194 46	360 —	—	317 50	45 —	87 —	5163 57	10988 53	1807 27	1807 27
19 Tobačno delavstvo	451	97697 50	—	—	187 80	42172 03	758 80	—	8554 62	8017 43	1908 10	5028 76	72156 98	25540 52	37884 86
20 Telefonsko delavstvo	10027	3661 46	—	228 —	—	302 35	135 —	—	351 63	20 28	551 14	48 15	2189 37	1472 09	1826 09
21 Tekstilno delavstvo	470	120983 89	21586 71	19479 40	445 12	13327 16	2765 26	—	8788 27	11993 81	5853 16	9221 80	98925 02	22058 57	40870 60
22 Druge organizacije	860	16843 02	271 20	562 50	90 45	1349 82	146 —	—	2097 96	81 98	1034 07	1659 80	9665 44	7177 58	8526 85
	47602	693655 93	35596 88	39214 46	12981 56	100916 40	46750 07	68557 50	45989 31	34395 52	49352 67	53216 71	483771 08	209884 85	261408 32

¹ Osrednji komisiji so priklapljeni zgolj dunajski člani (750), ki so združeni v „Zvezi dumajskih zvez gostilničarskih pomočnih delavcev.“

² Za domove rekonvalescentov.

vilo članov le za 4,56%. Izdatki so poskočili leta 1910 za 55.389 K 50 v, 12,93%. Stanje glavnih blagajn se je pomnožilo za 52.974 K 64 v, za 33,76%, ker je znašalo l. 1909 156.910 K 21 v. Skupno premoženje se je povišalo za 71.140 K 63 v, 37,38%.

Na vsakega člana je odpadlo leta 1910 na dohodkih 11 K 28 v, l. 1910 10 K 41 v, glede na premoženje glavnih blagajn pa pride na vsakega člana 4 K 41 v, nasproti 3 K 44 v leta 1909, glede na skupno premoženje pa 5 K 49 v, nasproti 4 K 17 v l. 1909.

48,23 odstotkov izdatkov je odpadlo na podpore, za strokovna glasila, agitacijo, stvarno in osebno upravo pa 51,77%. Na vsakega posameznega člana je odpadlo leta 1909 4,48 odstotkov leta 1910 pa 4,94 odstotkov.

Prvič so se tudi v številkah izkazale stavke, kolikor je bilo mogoče. Centralni komisiji priklopljene organizacije so se udeležile 155 plačilnih gibanj, 66 stavk in 8 izključitev od dela.

Med 155 plačilnimi gibanji se jih je 63 izvedlo samostojno, 92 pa skupno z drugimi organizacijami. V 69 slučajih je bila večina v krščanski organizaciji. Doseglo se je izboljšanje v okrogli vsoti 1.000.000 K na leto in 600.000 delovnih ur manj.

Leta 1910 so imele v Zvezi združene organizacije 14 strokovnih listov. Tedenko je izhajal zgolj »Textilarbeiter Zeitung«.

Dvakrat mesečno:

»Der christliche Gewerkschafter«;

»Der Bäckerarbeiter«;

»Oesterr. - Ung. Eisenbahner - Zeitung«;

»Allgemeine österr. Fuhrwerks - Zeitung«;

»Gastgewerbliches Zentralorgan«;

»Holzarbeiter - Zeitung«;

»Metallarbeiter - Zeitung«;

»Myšl Robotnicza«;

»Fachblatt der Tabakarbeiter«.

Enkrat mesečno:

»Das gleiche Recht«, Organ der Handelshilfsarbeiter.

»Einigkeit«, Organ der Fleischselcher und Fleischhauer.

»Robotnik chrześcijański« in naš

»Glasnik«.

Krščanska strokovna društva so lani dobro napredovala, kar je tim večje važnosti, ker so soc. demokraška nazado-

vala za 15.000 članov. Kljub temu moramo vsi delovati, da naša organizacija še bolj napreduje in se izpopolni.

Zvezno obvestilo.

Računsko poročilo za I. četrletje 1911.

Dohodki:

40.696 prispevkov à 24 v	K 9767-04	
25.132 prispevkov à 30 " "	7539-60	K 17.306-64
232 vpisnin à 40 v		92-80
7 novih knjižic à 20 " "		1-40
Obresti		379-40
Koledar		461-60
Strokovni listi		113-82
Brošure samozaložbe	K 95-35	
tuje zaloge	—60	95-95
Imovina krajnih skupin		553-25
		Vsota . K 19.004-86
		Saldo 1. januarja . " 22.620-52
		K 41.625-38

Izdatki:

Bolniške podpore	K 9.477-16
Porodne podpore	1.124-20
Pogrebščina	200-—
Obresti krajnim skupinam	1.723-97
Plače in nagrade	1.110-—
Strokovna glasila	999-43
Pisarniški izdatki	388-12
Agitacija	405-85
Prispevek Saccu	600-—
Delegacije, seje itd.	1.347-52
Tiskovine	169-70
Telefon	125-—
Darila in prispevki h korporacijam	67-—
Strokovni komisiji, IV. obrok 1910	263-09
Knjige, časopisi	69-77
Zavarovalnina	255-87
Razno	31-74
Povračila krajnim skupinam	283-36
Zaostanki krajnih skupin	882-79
Koledar	—60
	Vsota . K 19.525-14
	Saldo 31. marca 1911 . " 22.100-24
	K 41.625-38

Premoženje:

Gotovina	K 22.100-24
Vrednostni papirji	2.814-—
Deleži	100-—
	Skupaj . K 25.014-24

Nove cene tobačnim izdelkom.

I. SPLOŠNA TARIFA.

V velikih objavah in razglasih se je javilo svetu, da je tobačna uprava podražila tobačne fabrikate. Podražene so v prvi vrsti cenene vrste smodk, cigaret in tobaka. Smodke so, izvzemši

Ste li član

„Prvega ljubljanskega delavskega konsumnega društva“? To društvo je naše. Zato ne pristopajte nobeni drugi konsumni zadrugi kakor „Prvemu ljub. del. kons. društvu“.

novih vrst, vse podražili, cigarete so ostale le tri vrste pri starih cenah. Najcenejša ostane ogrska cigareta, ki obdrži ceno 1 vinarja, a zato bo manjša. »Kaiser« obdrži staro ceno 4 vin. »Drama« bo stala 2 vin., a zato jo povečajo.

Povišali so tudi cene tobaku. Objavljamo nove cene, po katerih bodo zdaj prodajali izdelke tobačne režije. Gotovo marsikdo opusti kadenje in gotovo je, da se zniža tobakov konsum.

A. Smodke.

Smodke za luksuz: Ideales v zaboječkih po 25 kom. 22 K 50 h, 1 kom. 90 h. — Victorias v zaboječkih po 25 kom. 15 K, 1 kom. 60 h. — Entre-actos v zaboječkih po 25 kom. 11 K 25 h, 1 komad 60 h. — Imperatores v zaboječkih po 25 komadov 11 K 25 h, 1 kom. 65 h. — Aromaticos v zaboječkih po 25 kom. 10 K, 1 kom. 40 h. — Graciosas v zaboječkih po 25 kom. 7 K 50 h, 1 kom. 30 h.

Fine smodke: Regalitas v zaboječkih po 100 kom. 20 K, 1 kom. 20 h. — Trabucos v zaboječkih po 100 kom. 18 K, 1 kom. 18 h. — Britanica v zaboječkih po 100 kom. 16 K, 1 kom. 16 h. — Paneltas v zaboječkih po 100 kom. 15 K, 1 kom. 15 h. — Operas v zaboječkih po 100 kom. 14 K, 1 komad 14 h.

Srednjefine smodke: Kubo-Portorico v zavitkih po 100 kom. 11 K, 1 kom. 11 h. — Fine viržinke v zavitkih po 50 kom. 5 K 50 h, 1 komad 11 h. — Brasil-viržinije v kartonih po 100 kom. 9 K, 1 kom. 9 h. — Rosita ((breznikotinska) v zaboječkih po 100 kom. 9 K, 1 kom. 9 h. — Portorico v zavitkih po 100 kom. 8 h, 1 kom. 8 h.

Manj fine smodke: Virginiosa v kartonih po 50 k. 4 K, 1 k. 8 h. — Meš. inozemke v zav. po 100 kom. 6 K, 1 k. 6 h. — Zigarillos v etuijih po 20 k. 1 K, 1 kom. 5 h. — Male tuzemke v zavitkih po 20 kom. 4 K, 1 kom. 4 h.

B. Cigarete.

Nil b. u. v kasetah po 100 kom. 7 K, v kasetah po 20 kom. 1 K 40 h, 1 kom. 7 h. — Stambul b. u. v kartonih po 50 kom. 3 K, 1 kom. 6 h. — Sultan z. u. v kartonih po 50 kom. 2 K 50 h, 1 kom. — h. — Memphis b. u. v kartonih po 100 kom. 5 K, 1 kom. 5 h. — Kaiser z u. v kartonih po 50 kom. 2 K, 1 kom. 4 h. — Damen z u. v kartonih po 50 kom. 2 K, 1 kom. 4 h. — Hercegovina z u. v kartonih po 50 kom. 2 K, 1 kom. 4 h. — Soprt b. u. v kartonih po 100 kom. 3 K, 1 kom. 3 h. — Dalmatinke z. u. (v Dalmaciji) v kartonih po 50 kom. 1 K 50 h, 1 kom. 3 h. — Jernidge z u. v kartonih po 100 kom. 3 K, 1 komad 3 h. — Drama b. u. v kartonih po 100 K 2 K, 1 kom. 2 h. — Donau z u. v kartonih po 50 kom. 1 K, 1 kom. 2 h. — Viržinske z u. v kartonih po 100 kom. 2 K, 1 kom. 2 h. — Ogrske b. u. v kartonih po 100 kom. 1 K, 1 kom. 1 h.

C. Narezani pušilni tobaki.

Najfinejši turški (fino in debelo rezan) v pločevinastih kasetah po 200 g 8 K, v kartonih po 100 g 4 K. — Fini turški (macedonski cigaretni tobak) a) v zavojih po 100 g 2 K 40 h, b) v zavojčkih po 25 g 60 h. — Fini hercegovinski: a) v zavojih po 100 g 1 K 76 h, b) v zavojčkih po 25 g 44 h. — Srednjefini turški: a) v zavojih po 100 g 1 K 28 h, b) v zavojčkih po 25 g 32 h. — Drama: a) v zavojih po 100 g 96 h, b) v zavitkih

po 25 g 24 h. — Krull: a) v zavojih po 100 g 80 h, b) v zavojčkih po 25 g 20 h. — Knaster v zavojčkih op 25 g 16 h. — Ekstrafini Treh kraljev: a) v zavojih po 100 g 64 h, b) v zavitkih po 25 g 16 K. — Najfinejši ogrski cigaretni tobak v zavojčkih op 25 g 16 h. — Fini ogrski (dolgo in kratko rezan): a) v zavojih po 100 g 60 h, b) v zavitkih po 25 g 15 h. — Srednjefini ogrski: a) v zavojih po 100 g 40 h, b) v zavitkih po 25 g 10 h. — Fini gališki (v Galiciji in Bukovini): v zavojih po 100 g 40 h, b) v zavitkih po 25 g 10 h. — Turki graniški pušilni tobak (v Dalmaciji, Galiciji in Bukovini) v zavitkih po 25 g 10 h. — Cserbel (na mejah prot Ogrski in inozemstvu) v zavitkih po 25 g 10 h. — Selski tobak, fino rezan: a) v zavojih po 70 g 21 h, b) v zavitkih po 30 g 8 h. — Graniški pušilni tobak (II. vrste) fino narezan (na meji proti inozemstvu): a) v zavojih po 100 g 28 h, b) v zavitkih po 30 g 8 h. — Debrecinski (v Galiciji in Bukovini) v zavitkih po 30 g 80 h. — Selski tobak (v Galiciji in Bukovini) v zavitkih po 30 g 8 h. — Selski tobak (za druge upravne pokrajine) v zavitkih po 30 g 8 h. — Graniški pušilni tobak (III. vrste) debelo narezan (na meji proti Ogrski in okupiranama deželama) v zavitkih po 30 g 7 h.

D. Zvit tobak.

Hanauski zvitki 50 g 20 h. — Zvitki in klobase 50 g 15 h. — Severnotirolski žvečilni tobak (na Tirolskem, Solnograškem in Koroškem) 50 g 12 h. — Vorarlberški žvečilni tobak (na Tirolskem) 50 g 8 h. — Tobak v vedricah (na Tirolskem) 50 g 8 h. — Zablotowski Skulliks (za Galicijo in Bukovino) 1 komad 20 h, pol komada 10 h. — Turice (v Dalmaciji) 1 komad 12 h.

II. TARIFA SPECIALITET.

Smodke.

Coronas v zaboječkih po 10 kom. 7 K, 1 kom. 70 h. — Regalia Favorita v zaboječkih po 50 kom. 14 K, v zaboječkih po 25 kom. 7 K, 1 kom. 28 h. — Operas especial v zaboječkih po 100 kom. 14 K, v zaboječkih po 25 kom. 7 K, 1 kom. 28 h. — Trabucos especial v zaboječkih po 100 kom. 26 K, v zaboječkih po 25 kom. 6 K 50 h, 1 kom. 26 h. — Regalia v zaboječkih po 100 kom. 24 K, 1 komad 24 h. — Prensados v zaboječkih po 100 kom. 22 K, 1 kom. 22 h. — Selectos (breznikotinske smodke) v zaboječkih po 25 kom. 5 K 50 h, 1 kom. 22 h. — Medianos v zaboječkih op 100 kom. 20 K, 1 komad 20 h. — Regalia media¹⁾ v zaboječkih po 100 kom. 20 K, v zaboječkih po 25 kom. 5 K, 1 kom. 20 h. — Havanske viržinije²⁾ v zaboječkih po 100 kom. 20 K, 1 kom. 20 h. — Brevas v zaboječkih po 100 komadov 18 K, 1 kom. 18 h. — Trabuquillos v zaboječkih op 100 kom. 18 K, 1 kom. 18 h. — Portorico especial³⁾ v zaboječkih po 100 kom. 17 K, 1 k. 17 h. — Pigmeos v zaboječkih op 25 kom. 4 K, 1 kom. 16 h. — Galanes v zaboječkih po 100 kom. 14 h, 1 kom. 14 h. — Viržinije especial v zaboječkih po 100 kom. 11 K, 1 kom. 11 h. — Senoritas: a) v zaboječkih po 100 kom. 11 K, 1 kom. 11 h, b) v kartonih po 200 kom., t. j. v 20 etuijih po 10 k., 10 kom. 1 K 10 h. — Damas v zaboječkih po 100 k. 10 K, 1 kom. 10 h. — Infantes: a) v zaboječkih po 100 kom. 10 K, 1 kom. 10 h, b) v kovčegih po 100 kom. 14 K. — Vzorna zbirka, sestavljena iz vrst: Coronas (t. št. 1), Regalia Favorita (t. št. 2), Operas especial (t. št. 3), Trabucos especial (t. št. 4),

Delavci! Delavke!

Agitirajte, da bo združena vedno večja armada v Avstrijski kršč. tobačni delavski zvezi

Prensados (t. št. 6), Selectos (t. št. 7), Medianos (t. št. 8), Regalia Media (t. št. 9), Trabuquillos (t. št. 12), Portorico especial (t. št. 13), Pigmeos (t. št. 14), Galanes (t. št. 15), Senoritas (t. št. 17), Damas (t. št. 18), v kasetah po 69 kom. 27 K. — Prejšnja vzorna zbirka luks. oprem. 30 K.

Cigarete.

Coronas, s pozlačenim ustnikom, v kasetah op 100 kom. 12 K, 1 kom. 12 h. — Sphinx, s pozlačenim ustnikom, v kartonih po 100 kom. 10 K, v kartonih po 25 kom. 2 K 50 h, 1 kom. 10 h. — La fleur z. u. v kartonih po 50 kom. 4 K, v kartonih po 10 kom. 80 h, 1 kom. 8 h. — La favorite z. u. v kartonih po 50 kom. 3 K 50 h, v kartonih po 10 kom. 70 h, 1 kom. 7 h. — Khedive b. u. v kartonih po 100 kom. 7 K, v kartonih po 25 kom. 1 K 75 h, 1 kom. 7 h. — Dames z. u. v kasetah po 100 kom. 6 K v kartonih po 25 kom. 1 K 50 h, 1 kom. 6 h. — Princesas z. u. v kasetah po 50 kom. 3 K, v kartonih po 10 kom. 60 h, 1 kom. 6 h. — Egiptске, III. vrste, b. u. v kartonih po 100 kom. 6 K, v kartonih po 25 kom. 1 K 50 h, 1 kom. 6 h. — Vzorna zbirka, sestavljena iz vrst tar. št. 1 do 8 v kartonih op 80 kom. 7 K. — Prejšnja vzorna zbirka nanovo opremljena (imitirano usnje) v kartonih po 80 kom. 8 K.

Pušilni tobaki.

Sultan flor. v kasetah op 200 g 13 K, v kasetah op 100 g 6 K 50 h. — Superfini turški v kasetah po 200 g 10 K, v kasetah op 100 g 5 K. — Fini Kir v kartonih po 100 g 3 K. — Fini puržičan v kartonih po 100 g 2 K 60 h. — Najfinejši hercegovinski v kartonih po 100 g 2 K 50 h. — Pristni Latakia v zavojih po 100 g 1 K 20 h. — Varinas v zavojih po 100 g 1 K 20 h. — Najfinejši ogrski (dolgo in kratko rezan) v zavojih po 100 g 80 h.

Z 1, 2, 3, 4, 5, 6 in 7 označene specialne vrste smodk: Regalia-Media, havana-viržinske in Portorico-especial, dalje princesas in egiptске cigarete III. vrste ter fini puržičan in najfinejši hercegovinski pušilni tobak se bo s 1. julijem 1911 izročil v splošno prodajo in ga bodo od takrat naprej poleg tobačnih specialitetnih trgovin prodajale lahko tudi tobačne trafike.

LISTEK.

Godec v stiski.

(Humoristična črtica.)

Precejšnje število fantov se nas je zbralo na Veliki Ponedeljek popoldne pri »Želincu«. Samoobsebi umevno, godca Antona z »Ravbarjev« ni smelo manjkati med nami. Sedel je na klopi pri peči in natezal svoj meh, da so se nam začele kar pete vzdigovati. Pragarjev Tone in Starcov Matija sta šla po dekleta, in mi smo ostali sami. Ker smo dobro znali, da ne prideta takoj nazaj, začeli smo peti. Jaz sem jo urezal naprej, moj brat Janez, dober tenorist, »počez«. Ostali so basirali.

Godec Tone spremljal nas je s svojo harmoniko. Zapeli smo »Zagorsko«, zatem »Škrjanček«, »Stoji, stoji Ljubljanca«, in še več drugih takih bolj okroglih, kaj se hoče, mladost je norost. Med petjem je krožil kozarec rujnega Istrijanca.

»Kam neki sta zašla Pragar in Starc, da ju tako dolgo ni nazaj?« vpraša Mihov Francé.

»E najbrže ju je zmotilo kako deklet,« meni godec.

»Kaj boš ti govoril »Ravbar«, ko si že star,« odvrne mu Mihov Francé.

Povedati moram še prej, da so godcu rekli navadno le »Ravbar«, ker je bil iz vasice »Ravbarjev« doma.

»Star sem res, star, fantje moji, pa bil sem tudi jaz mlad, kakor vi . . . Živ in navihan tako, da mi ga ni bilo para,« pravi godec Tone in zvrne kozarec rume ne vinske kapljice v svoje uglajeno, vina in druge pijače navajeno grlo.

»Tako navihan in premeten, da si zlezal na hruško, ko te je srečal medved,« pravi hči krčmarja, rdečeliča Micka.

Vsi pogledamo začudeno godca, ker tega ni še nihče slišal izmed nas.

»Ravbar, zdaj pa kar povej tisti dogodek,« vpije dolgi in suhi Slemencev Janez.

»No, Tone, povej, povej, saj vidiš, da smo vsi radovedni! Omoči si grlo z vinom, da ti bo jezik bolj gladko tekkel,« mu prigovarjamo.

Tone zlije vino v svoje vedno suho grlo, pomiga nekoliko s svojimi brkami — pljune prav močno, vsede se k mizi in prične:

»Komaj sem izpolnil enoindvajseto leto, ko sem začel vasovati . . . Nekoliko-krat sem jo dobil po grbi, pa kmalu sem se zlizal ter šel drugič zopet, ne mene se za unške fante . . . Moja sedanja žena je služila takrat pri Kladu na Uncu.

Svitlo je sijala luna, ko sem šel po cesti proti domu. Strah me ni bilo, tudi ko sem šel mimo pokopališča, čeravno so si ljudje pripovedovali, da hodi rajni Martinov Jože; Bog mu daj večni pokoj, kate-rega so bili tam nekje ubili, strašit. Mirna tihota je bila povsodi. Misleč na svojo Franico, sem stopal mirno in počasi po cesti naprej. Iz zamišljenosti zmoti me čudno čapanje in rožljanje verige . . . Ozrem se . . . Velika, črna, čveteronogata žival, stopica za mano . . . Vol ni — sem si dejal takoj — krava tudi ne . . . morebiti osel — sem se tolažil in šel mirno naprej.

(Konec prihodnjik.)